Suomen Satamaliitto ry / Tarnanen-Sariola

Ympäristövaliokunta 7.3.2018

U8/2018 vp **EU:n direktiiviesitys satamien vastaanottolaitteista alusjätteille**

Direktiiviesityksen uudistamisen linjat ovat oikeansuuntaisia. Käsittelyn aikana direktiiviesityksen muotoiluihin on tavoiteltava yksityiskohtien tarkennusta.

Suomalaisten rahti- ja matkustajasatamien jätehuolto kestää kansainvälisen vertailun erittäin hyvin. Direktiiviesitys tuo tarpeellista yhdenmukaisuutta satamien meriliikenteelle tarkoitetun jätehuollon toteuttamisen, seurannan ja valvonnan periaatteisiin Euroopan tasolla.

Satamille tärkeimmät kysymykset direktiiviehdotuksessa:

- Maksujärjestelmän sääntöjen täsmentäminen infrastruktuuri-investointien osalta (artikla 8 ja liite 4) → jätehuollon infrastruktuuri-investoinnit on voitava sisällyttää sataman infrastruktuurimaksuihin käyttäjämaksujen sijaan.
- Satamien aluksille tarjoama jätehuolto nojaa kunnalliseen yhdyskuntajätehuoltoon sekä vaarallisten jätteiden jätehuoltoon (artiklat 4,5,7) → Taloudellis-tekniset perusteilla on oltava yhdenmukainen painoarvo vastaanottolaitteiden ja –käsittelyn mitoituksessa rinnalla muiden perusteiden kanssa.
- Vapautukset (artikla 9) → satamalle esitetty mahdollisuus esittää kantansa alukselle kyseiseen satamaan myönnettävästä vapautuksesta maksaa maksut ja jättää jätteitä on tärkeä sataman jätehuoltoinvestointien takia.

Suomen Satamaliitto ry / Tarnanen-Sariola

Ympäristövaliokunta 7.3.2018

U8/2018 vp **EU:n direktiiviesitys satamien vastaanottolaitteista alusjätteille**

Mihin aineistoon direktiivin vaikutusten seuranta perustuu?

- Alukset tekevät jäteilmoituksensa **liikennehallinnon alan** merenkulun ilmoitus- ja seurantajärjestelmään, IMOn luokittelun mukaisesti, joka ei ole yhdenmukainen maapuolen jaottelun ja tilastointijärjestelmän kanssa.
- Satamien vastaanottamat alusjätteet kirjautuvat **ympäristöhallinnon alalla** ylläpidettävään jätetilastoinnin järjestelmään – jokaisen jätehuoltoyrityksen, kaupungin ja jäsenmaan omien käytäntöjen mukaisesti. Vapautuksen saaneiden alusten jätehuollon tiedot eivät kirjaudu erikseen tilastoihin → Kokonaiskuva on väärä ja puutteellinen.
- (Maa)jätehuollon tilastointijärjestelmä on ainoa paikka, jossa sekä satamien vastaanottolaitteisiin että vapautuksen perusteella jätehuoltoyritykselle suoraan jätettävistä jätteiden määristä voi saada kokonaistarkastelun.
- **Jätehuollon tilastointijärjestelmää on parannettava Unionin tasolla**, esim. laatimalla EU:n jätepuitedirektiivin alaiseen jäteluetteloon merenkulun jätteille käytettävät nimikkeet ja tilastointitunnukset. → Ympäristöhallinnon alalla ensisijainen vastuu asian eteenpäin saattamisesta.

Suomen Satamaliitto ry / Tarnanen-Sariola

Ympäristövaliokunta 7.3.2018

U8/2018 vp **EU:n direktiiviesitys satamien vastaanottolaitteista alusjätteille**

Oheistietoa

Investoinnit kiinteisiin jätteiden vastaanottojärjestelmiin:

Suomen suurimmat matkustajasatamat Helsinki, Turku ja Naantali ovat investoineet satamalaitureiden viemäröintiin ja niiden liittämiseen kunnallisen jätevesien puhdistukseen vv. 2013 – 2017 yli 3 miljoonaa euroa.

Alukselle myönnettävä vapautus:

Riittävän usein satamaan liikennöivä alus saa vapautuksen jätteiden ennakkoilmoituksesta, epäsuoran jätemaksun (no special fee –taksa) maksamisesta ja jätteiden jättämisestä sataman vastaanottolaitteisiin. Aluksella on silloin oltava erillinen sopimus jätehuoltoyrityksen kanssa.

Alusten saamien vapautusten määrä vaihtelee voimakkaasti satamittain:

Helsingin Satama: 2017: 14,0 Mton, 12,4 M matkustajaa, 8860 aluskäyntiä - yli 90 % aluskäynneistä vapautuksen piirissä. Linjaliikenteen satama.

Kokkolan Satama: 2017: 7,0 Mton, 579 aluskäyntiä - 0 % aluskäynneistä vapautuksen piirissä. Hakurahtiliikenteen satama.